

บทที่ 1

บทนำ

ประเทศไทยเป็นประเทศหนึ่งที่มีความหลากหลายทางทรัพยากรชีวภาพสูงประเทศหนึ่ง ประมาณกันว่ามีความหลากหลายถึงร้อยละ 8.9 ของสิ่งมีชีวิตทั้งโลก (ทวีศักดิ์ ปิยะกาญจน์, 2537; วิสุทธิ ใบไม้, 2538) แต่ในความเป็นจริงกลับพบว่าการสำรวจศึกษาเกี่ยวกับสิ่งมีชีวิตในประเทศไทยได้รายงานถึงจำนวนชนิดไว้น้อยกว่าที่ประมาณการเอาไว้มาก และในปัจจุบันการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศอันเป็นผลมาจากการที่อุณหภูมิของโลกเปลี่ยนไปหรือที่เรียกว่าโลกร้อนนั้นได้ส่งผลกระทบทั้งทางตรงและทางอ้อมต่อสิ่งมีชีวิตบนโลกมากมาย โดยเฉพาะอย่างยิ่งพวกสัตว์ทะเล ในบรรดาสัตว์เหล่านี้ หอยทะเลจืดซึ่งเป็นหอยฝาเดียวขนาดเล็กกว่า 5 มิลลิเมตร เป็นกลุ่มสิ่งมีชีวิตที่อยู่ในลำดับต้น ๆ ของห่วงโซ่อาหารในระบบนิเวศท้องทะเล การเปลี่ยนแปลงของสภาพแวดล้อมอันเนื่องมาจากภาวะโลกร้อน เช่น อุณหภูมิของน้ำทะเลที่สูงขึ้น ค่าความเป็นกรดของน้ำทะเลที่ลดลง ล้วนส่งผลต่อหอยทะเลจืดทั้งสิ้น ซึ่งเมื่อได้รับผลกระทบแล้วย่อมส่งผลต่อ เนื่องกันไปเป็นลูกโซ่ต่อสิ่งมีชีวิตอื่นในระบบนิเวศอย่างเสียมิได้ พื้นที่ปกปักพันธุ์กรรมพืชทางทะเล หมู่เกาะแสมสาร จังหวัดชลบุรี เป็นพื้นที่หนึ่งที่มีความหลากหลายชนิดของทรัพยากรธรรมชาติมากแห่งหนึ่ง ไม่ว่าจะเป็นแนวปะการัง ฟองน้ำ หอยทะเลจืด ฯลฯ จึงเป็นพื้นที่หนึ่งที่เหมาะสมที่จะเป็นพื้นที่เฝ้าติดตามการเปลี่ยนแปลงของสิ่งมีชีวิตเมื่อสภาพแวดล้อมทางทะเลและสภาพภูมิอากาศเปลี่ยนแปลงไป แต่การศึกษาผลของสภาพแวดล้อมและภูมิอากาศที่เปลี่ยนไปกับหอยทะเลจืดยังมีการศึกษากันน้อยมาก ดังนั้นเพื่อให้ได้ซึ่งองค์ความรู้ดังกล่าว การศึกษาผลกระทบดังกล่าวจึงมีความจำเป็นอย่างยิ่ง เพื่อให้ได้มาซึ่งองค์ความรู้เกี่ยวกับผลกระทบของโลกร้อนต่อหอยทะเลจืดและใช้เป็นข้อมูลในด้านการวิจัยต่อยอดขึ้นไปในการศึกษาด้านบทบาทของสัตว์กลุ่มนี้ในระบบนิเวศรวมถึงการจัดการด้านการอนุรักษ์และใช้ประโยชน์ร่วมกับทรัพยากรชีวภาพอื่น ๆ อย่างยั่งยืนต่อไป

วัตถุประสงค์ของโครงการวิจัย

1. เพื่อศึกษาถึงความสัมพันธ์ระหว่างชนิดและจำนวนของหอยทะเลจืดกับการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศบริเวณพื้นที่ปกปักพันธุ์กรรมพืชทางทะเล หมู่เกาะแสมสาร
2. เพื่อเฝ้าติดตามผลของการเปลี่ยนแปลงของสภาพภูมิอากาศต่อประชากรหอยทะเลจืดในพื้นที่ปกปักพันธุ์กรรมพืชทางทะเล หมู่เกาะแสมสาร
3. เพื่อเป็นข้อมูลพื้นฐานเกี่ยวกับการศึกษาผลกระทบของการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศต่อความหลากหลายของหอยทะเลจืดในพื้นที่ปกปักพันธุ์กรรมพืชทางทะเล หมู่เกาะแสมสาร สำหรับการศึกษาความหลากหลายทางชีวภาพ และการวิจัยอื่น ๆ เพื่อการอนุรักษ์และใช้ประโยชน์จากทรัพยากรอย่างยั่งยืนต่อไป

ขอบเขตของโครงการวิจัย

ศึกษาและเฝ้าติดตามการเปลี่ยนแปลงประชากรหอยทะเลจิวเปรียบเทียบกับ การเปลี่ยนแปลงของสภาพแวดล้อมและสภาพภูมิอากาศ บริเวณพื้นที่ปกป้องพันธุ์กรรมพืชทางทะเล หมู่เกาะแสมสาร โดยทำการศึกษาบริเวณแนวปะการังรอบ ๆ หมู่เกาะแสมสาร เช่น เกาะแสมสาร เกาะแรด เกาะปลาหมึก เป็นต้น เป็นต้น เป็นระยะเวลา 1 ปี